

TRIBUNALUL FUNCȚIEI PUBLICE, GARDIAN AL DREPTURILOR FUNCȚIONARULUI EUROPEAN

Prof. dr. **Mircea CRISTE**
Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia
Facultatea de Drept și Științe Sociale

Rezumat: Evoluția sistemului judiciar al Uniunii Europene trebuie privită în raport cu dezvoltarea extraordinară pe care au cunoscut-o comunitățile europene de la crearea lor. după o creștere a numărului judecătorilor Curții de Justiție și după crearea unui nou organ cu care competențele să fie împărțite (Tribunalul de Primă Instanță – T.P.I.), a reieșit necesitatea unei specializări a instanțelor europene. Consiliul european va adopta pe 2 noiembrie 2004, la propunerea Comisiei, o decizie privind crearea unei jurisdicții speciale în materia contenciosului funcției publice, alăturată T.P.I., numită „Tribunalul Funcției Publice al Uniunii Europene”. Tribunalul Funcției Publice este competent să judece în primă instanță litigiile dintre Comunități și agenții săi, în limitele și condițiile stabilite prin statut sau rezultând din regimul special aplicabil celor din urmă, fiind incluse și litigiile dintre orice organ sau organism și personalul său, pentru care competența a fost atribuită Curții de Justiție. După o introducere în organizarea acestei instanțe, lucrarea prezintă competențele și procedura de judecată în fața Tribunalului Funcției Publice, cu trimitere la practica instanțelor comunitare în materie.

1. Evoluția instituțională

Evoluția sistemului judiciar al Uniunii Europene trebuie privită în raport cu dezvoltarea extraordinară pe care au cunoscut-o comunitățile europene de la crearea lor. Organul jurisdicțional creat la început pentru a face o interpretare și o aplicare unitară a normelor comunitare a fost, la un moment dat, sufocat de numărul mare și de complexitatea cauzelor înscrise pe rolul său, situație determinată de evoluția instituțională și de dezvoltarea sistemului normativ european. Pentru exemplificare, mai mult de un sfert din noile cauze înregistrate anual la Tribunalul de primă instanță au reprezentat contenciosul funcției publice.

În consecință, după o creștere a numărului judecătorilor Curții de Justiție și după crearea unui nou organ cu care competențele să fie împărțite (Tribunalul de Primă Instanță – T.P.I.), a reieșit necesitatea unei specializări a instanțelor europene. Acest fapt a fost consacrat prin tratatul de la Nisa, în vigoare de la 1 februarie 2003, care conferă Consiliului competența de a decide cu unanimitate înființarea unor camere jurisdicționale însărcinate cu judecarea în primă instanță a anumitor categorii de acțiuni introduse în materii specifice (Art. 225 A CE et Art. 140 B CEEA). Decizia este luată la propunerea Comisiei, după consultarea Parlamentului European și a Curții de Justiție, sau la cererea Curții de Justiție și după consultarea Parlamentului European și a Comisiei. Decizia va stabili totodată regulile privind compunerea camerei jurisdicționale și întinderea competențelor acesteia.

Proiectul de Tratat de instituire a unei Constituții pentru Europa reia, în esență, dispozițiile art. 225A din Tratatul instituind Comunitatea Europeană (TCE), dar camerele jurisdicționale se vor numi „tribunale specializate”.

Unul dintre domeniile specifice în care Consiliul poate decide înființarea unei instanțe specializate era indicat în Declarația anexă la Tratatul de la Nisa privind art. 225A TCE. În acest document, Conferința reprezentanților guvernelor statelor membre solicită Curții de Justiție și Comisiei de a pregăti, în cel mai scurt timp, un proiect de decizie înființând o cameră jurisdicțională care să judece în primă instanță litigiile dintre Comunitate și agenții săi.

Dând curs acestei solicitări, Consiliul va adopta pe 2 noiembrie 2004, la propunerea Comisiei, o decizie privind crearea unei jurisdicții speciale în materia contenciosului funcției publice, alăturată T.P.I., numită „Tribunalul Funcției Publice al Uniunii Europene”¹. Prin această decizie, statutul Curții de Justiție a primit un titlu nou, IVbis, referitor la camerele jurisdicționale, și o anexă privind compunerea, organizarea și competența T.F.P., precum și procedura în fața acestuia.

2. Compunerea și organizarea Tribunalului Funcției Publice

Tribunalul Funcției Publice nu urmează în ceea ce privește compunerea sa, regula consacrată pentru celelalte instanțe comunitare, aceea de un judecător pentru fiecare stat membru, fiind compus din doar șapte judecători. Totuși, la cererea Curții de Justiție, numărul judecătorilor poate fi mărit de către Consiliu, hotărând cu o majoritate calificată.

Judecătorii sunt numiți de către Consiliu, cu votul unanim, după ce a consultat un comitet format din șapte personalități alese dintre foștii membri ai Curții de Justiție și ai T.P.I. și juriști recunoscuți. Acest comitet se pronunță și dă un aviz asupra corespunderii candidaților la exigențele funcției de judecător la T.F.P., întocmind o listă cu un număr de candidați egal cu cel puțin dublul numărului judecătorilor ce urmează a fi numiți de către Consiliu. Condițiile și modalitățile de prezentare și apreciere a candidaturilor sunt stabilite de Consiliu, statuând cu o majoritate calificată la recomandarea Curții. Își poate prezenta candidatura pentru a fi numită judecător la T.F.P., orice persoană, cetățean al unui stat membru al Uniunii, oferind toate garanțiile de independență și având capacitatea cerută pentru exercitarea funcțiilor jurisdicționale. În desemnarea judecătorilor, Consiliul trebuie să vegheze la o compunere echilibrată a Tribunalului dintr-o dublă perspectivă: pre de o parte, a reprezentării sistemelor juridice naționale, pe de altă parte, a reprezentării geografice, care trebuie să fie cât mai cuprinzătoare (art. 3 din Anexa la Statutul Curții de Justiție).

Cei șapte judecători ai T.F.P. sunt numiți pentru o perioadă de șase ani, cu posibilitatea alegerii din nou a judecătorilor care și-au terminat mandatul. Ei nu pot exercita nicio funcție politică sau administrativă și nicio activitate profesională, remunerată sau nu, decât dacă au obținut o derogare specială din partea Consiliului. Judecătorii, avocații generali și grefierul își exercită funcțiile acolo unde este sediul T.F.P.

Președintele Tribunalului este desemnat de către judecători pentru un mandat de trei ani, care poate fi reînnoit. Înainte de a-și prelua funcția, judecătorii depun un jurământ de a-și exercita atribuțiile cu toată imparțialitatea și conștiința și de a nu divulga nimic din secretul deliberărilor. Jurământul este prestat în fața plenului Curții de Justiție.

Statutul judecătorilor T.F.P. derivă statutul judecătorilor Curții de Justiție (art. 5 din Anexa la Statutul Curții de Justiție). Ei se bucură de imunitate de jurisdicție și, în ceea ce privește actele îndeplinite de ei în calitate oficială, inclusiv opiniile exprimate oral sau în scris, continuă să beneficieze de imunitate și după încetarea funcțiilor lor. Această imunitate poate fi ridicată de plenul Curții de Justiție și, odată ridicată, o acțiune penală poate fi pornită împotriva judecătorului în cauză. Totuși, acesta nu poate fi judecat, în fiecare dintre statele membre, decât de instanța competentă să-i judece pe magistrații de la cea mai înaltă instanță națională.

În afara înnoirilor regulate și a deceselor, mandatul de judecător la T.F.P. poate lua sfârșit în mod individual prin demisie. Judecătorii Tribunalului nu pot fi înlăturați din funcție și nu pot fi declarați decăzuți din dreptul lor la pensie sau la alte avantaje echivalente, decât dacă se stabilește, cu votul unanim al judecătorilor și avocaților generali ai Curții, că nu mai corespund condițiilor cerute sau nu-și mai îndeplinesc obligațiile decurgând din funcția lor. Doar în aceste cazuri mandatul trebuie depus de îndată, altfel el va continua până la intrarea în funcție a succesorului.

Tribunalul Funcției Publice își numește grefierul și îi stabilește statutul, iar acesta are la dispoziție câțiva agenți. Judecătorii sunt informați de președinte cu două săptămâni înaintea datei

¹ Nr. 2004/752/CE, CEEA, Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE) L 333 din 9 noiembrie 2004, p. 7. A fost preferată denumirea de „tribunal” celei de „cameră jurisdicțională”, denumire menținută și de proiectul de Tratat constituțional.

fixată pentru numire, cu privire la candidaturile depuse. Votul este unul secret, fiind ales candidatul care a obținut majoritatea absolută a voturilor. Dacă niciunul dintre candidați nu obține majoritatea absolută, se procedează la un al doilea tur de scrutin, iar cel care va întruni cel mai mare număr de voturi va fi ales. Se prevede de asemenea, că în caz de egalitate de voturi, va fi ales cel mai în vârstă.

Tribunalul își exercită atribuțiile de manieră permanentă. Ținând cont de necesitățile serviciului, el va stabili durata vacanțelor judecătorești.

3. Sesizarea Tribunalului Funcției Publice

Tribunalul Funcției Publice este competent să judece în primă instanță litigiile dintre Comunități și agenții săi, în limitele și condițiile stabilite prin statut sau rezultând din regimul special aplicabil celor din urmă, fiind incluse și litigiile dintre orice organ sau organism și personalul său, pentru care competența a fost atribuită Curții de Justiție. Tribunalul are o competență de anulare și de jurisdicție deplină, obiectul sesizării fiind fie nelegalitatea unui act al administrației care aduce atingere unui funcționar sau agent, fie acordarea unei despăgubiri. Totuși, funcționarul sau agentul poate cumula în același recurs, cererea de anulare și pretențiile de despăgubire¹.

Dintre agenții Comunităților, funcționarii constituie grupul principal. Funcționarul Comunităților este definit prin Statutul Funcționarilor Comunităților Europene ca fiind persoana numită în condițiile prevăzute de Statut într-o funcție permanentă de către una dintre instituțiile Comunităților, printr-un act scris al autorității investită de instituție cu competența de numire. Sunt asimilați instituțiilor Comunităților, în aplicarea Statutului funcționarilor, Comitetul Economic și Social, Comitetul Regiunilor, Mediatorul Uniunii Europene și Controlorul European pentru Protecția Datelor².

În categoria celorlalți agenți sunt incluși agenții temporari (chewați să lucreze într-un centru de cercetare sau într-un cabinet al unui membru al Comisiei, ei pot fi angajați pentru o durată de cel mult șase ani sau pentru o durată legată de mandatul membrului respectiv al Comisiei), agenții contractuali (contract între trei și cel mult cinci ani), auxiliarii și experții naționali detașați, precum și consilierii speciali și agenții locali.

Funcționarii și ceilalți agenți europeni se pot adresa T.F.P. cu condiția ca autoritatea investită cu puterea de numire a fost sesizată în prealabil cu o reclamație, iar această reclamație a făcut obiectul unei decizii explicite sau implicite de respingere (lipsa răspunsului în termenele prevăzute de art. 90 din Statutul Funcționarilor Comunităților Europene)³. Jurisprudența constantă a T.F.P. este în sensul că, în prezența unui act care îl lezează, funcționarul trebuie să folosească procedura reclamației, prevăzută de art. 90 din Statut, introducerea unei simple cereri neavând nici o relevanță⁴.

O calitate procesuală activă nu este recunoscută în schimb, organizațiilor sindicale și profesionale, acestea neputând interveni decât pentru a susține sau a cere respingerea pretențiilor funcționarului.

Cererea trebuie să fie precisă, pentru a nu exista niciun dubiu cu privire la pârât, la actul contestat, la probele invocate și la procedură. În lumina jurisprudenței comunitare, pârâtul nu poate fi decât autoritatea investită cu puterea de numire și care acționează în numele instituției, actele privind situația juridică a funcționarilor și putându-le aduce atingere trebuie să fie imputate instituției și o eventuală acțiune trebuie îndreptat împotriva instituției de la care provine actul contestat⁵.

¹ TPI, T-27/90, 24 ianuarie 1991, Edward Patrick Latham c/a. Comisia Comunităților Europene, cul. 1991, p. II - 3.

² Regulament (CE, Euratom) nr 723/2004 al Consiliului din 22 martie 2004 modificând Statutul Funcționarilor Comunităților Europene precum și regimul aplicabil celorlalți agenți ai acestor Comunități, JOUE L 124 din 27 aprilie 2004 p. 1.

³ Art. 91 din Statutul Funcționarilor Comunităților Europene.

⁴ Ordonanța TPI T-14/91, 7 iunie 1991, Weyrich c/a. Comisie, cul. 1991, p. II - 235 și T-11/01, 1 aprilie 2003, Mascetti c/a. Comisie, JOUE C 135 din 7 iunie 2003, p. 28.

⁵ TPI T-162/89, 22 noiembrie 1990, Mommer c/a. Parlamentul European, cul. 1990, p. II-679.

4. Condiții de admisibilitate

Funcționarul sau agentul european poate acționa în calitate de reclamant în fața Tribunalului Funcției Publice doar după ce a fost parcursă o *procedură administrativă prealabilă*, referitor la acest aspect, două comentarii sunt de făcut.

În primul rând, o acțiune este admisibilă chiar fără parcurgerea procedurii administrative, în cazul în care autoritatea sesizată nu este abilitată a schimba decizia¹ sau când este vorba de o acțiune complementară, al cărei obiect este integrat în acțiunea principală. În aceste cazuri, o procedură prealabilă nu ar atinge scopul pentru care ea a fost prevăzută, acela de a ușura o soluționare amiabilă a litigiului.

Partea interesată poate sesiza imediat instanța, cu condiția să fi introdus o reclamație potrivit prevederilor art. 90 paragraf 2 din Statut și ca acțiunii să fie alăturată o cerere de suspendare a executării actului atacat. În acest caz, procedura din acțiunea principală este suspendată până în momentul în care intervine o decizie expresă sau implicită de respingere a reclamației (art. 91 din Statut)

În al doilea rând, reclamația administrativă constituie un act distinct față de acțiune, căreia îi limitează obiectul și cauza în mod negativ doar, împiedicând astfel ca acțiunea să lărgescă obiectul sau cauza reclamației fără a împiedica însă ca acțiunea să le restrângă. Obiectul unei acțiuni se găsește deci definit doar prin cererea introductivă de instanță, care totuși trebuie să respecte cadrul trasat de reclamație. Aceasta face ca cererea să nu integreze conținutul reclamației decât dacă se referă la aceasta fără echivoc².

Termenele în care funcționarul trebuie să acționeze, atât în procedura administrativă, cât și în cea contencioasă, constituie o altă condiție de admisibilitate a acțiunii. În jurisprudența sa, Tribunalul a subliniat în mai multe rânduri că art. 90 și 91 din Statut subordonează admisibilitatea unei acțiuni condiției parcurgerii procedurii administrative potrivit dispozițiilor legale, mai ales în ceea ce privește termenele³, și că această regulă este de ordine publică, termenele nefiind nici la dispoziția părților, nici a judecătorului⁴.

Astfel, reclamația trebuie introdusă într-un termen de trei luni, care curge din ziua publicării actului, dacă este vorba de o măsură cu caracter general, și din ziua notificării deciziei sau, cel mai târziu, din ziua în care partea interesată a cunoscut-o, dacă este vorba de o măsură cu caracter individual. În acest din urmă caz, dacă actul aduce atingere unei alte persoane decât cea căreia îi este adresat, acest termen curge din ziua în care ea a luat la cunoștință, dar nu mai târziu de ziua publicării. În fine, termenul curge de la data expirării termenului de răspuns atunci când reclamația privește o decizie implicită de respingere (art. 90 din Statutul Funcționarilor Comunităților Europene). Autoritatea notifică decizia sa motivată părții interesate într-un termen de patru luni socotit din ziua introducerii cererii sau a reclamației. La expirarea acestui termen, lipsa răspunsului la reclamație valorează decizie implicită de respingere, susceptibilă de a face obiectul unei acțiuni în fața Tribunalului.

În jurisprudența Curții de Justiție, aplicarea strictă a reglementărilor comunitare privind termenele de procedură era considerată că răspunde exigenței securității juridice și necesității de a

¹ CJCE 144/82, 14 iulie 1983, Armelle Detti c/a. Curtea de Justiție a Comunităților Europene, cul. 1983, p. 2421 ("O reclamație îndreptată împotriva unei decizii a unui juriu de concurs ar părea lipsită de sens, instituția în cauză neavând puterea de a anula sau de a modifica deciziile unui juriu de concurs, și de altfel, singurul mijloc de drept de care dispun cei vizați referitor la o asemenea decizie constă în o sesizare directă a Curții". Dacă, într-un asemenea caz, o reclamație a fost totuși introdusă, termenul de introducere a acțiunii curge din ziua notificării deciziei luate ca răspuns la reclamație).

² TPI T-134/89, 17 octombrie 1990, E. Hettrich c/a. Comisie, cul. 1990, p. II-565.

³ Ordonanțele TPI T-34/91, 11 mai 1992, Whitehead c/a. Comisie, cul. 1992, p. II - 1723 ; T - 112/94, 15 februarie 1995, Moat c/a. Comisie, cul. 1995, p. FP - I - A - 37, II - 135, T - 312/00, 30 martie 2001, Tavares c/a. Comisie, cul. 2001, p. I - A - 75 și II - 367.

⁴ CJCE C-227/83, 12 iulie 1984, Moussis c/a. Comisie, cul. 1984, p. I - 3133, C-154/99 P, 29 iunie 2000, Politi c/a. Fundația Europeană pentru pregătire, cul. 2000, p. I-5019.

evita orice discriminare sau tratament arbitrar în administrarea justiției¹. Art. 45 alin. 2 din Statutul Curții de Justiție își găsește aplicarea aici, astfel că o decădere rezultată din expirarea termenelor nu poate fi opusă atunci când partea interesată invocă un caz fortuit sau de forță majoră. Curtea a statuat că nu ar fi asimilat unui asemenea caz, împrejurarea că un funcționar nu a putut dispune de o versiune autentică a Statutului în limba sa, atunci când acesta era disponibil în toate celelalte limbi oficiale, din care cel puțin una trebuia să fie cunoscută de funcționar de o manieră satisfăcătoare. Acțiunea nu este considerat tardiv și administrația nu ar putea opune această excepția în situația în care depășirea termenului este datorată comportamentului acesteia, deoarece nu a informat reclamantul cu privire la decizia sa².

Acțiunea, ca și reclamația de altfel, trebuie să fie îndreptată împotriva unui *act ce aduce atingere unui drept*, care poate fi o măsură cu caracter general sau o măsură cu caracter individual comunicată reclamantului ori unui terț. Un act reglementar nu poate face obiectul unei acțiuni în fața T.F.P., decât dacă nevaliditatea sa este invocată într-o acțiune introdusă împotriva unui act individual.

În jurisprudența Curții de Justiție este considerat „act ce aduce atingere”, actul susceptibil să afecteze direct situația părții interesate în detrimentul acesteia, așa cum este decizia de respingere a unei cereri pentru plata unei indemnizații de instalare³. S-a decis că actele pregătitoare, precum avizul dat de un comitet consultativ de numiri care nu are decât o simplă competență consultativă, nu pot face obiectul unei acțiuni, chiar dacă ar fi singurele de care reclamantul pretinde că a luat cunoștință. Doar cu ocazia unei acțiuni îndreptată împotriva deciziei luate în cadrul procedurii, reclamantul poate invoca neregularitatea actelor anterioare strâns legate de decizie⁴. De asemenea, măsurile de organizare internă a unui serviciu, scrisorile prin care sunt date informații sau explicate anumite texte juridice, actele care confirmă un act emis anterior sau punerea în practică a unui asemenea act, nu sunt nici ele susceptibile de a face obiectul unei acțiuni în fața T.F.P.

Potrivit dispozițiilor art. 25 alin. 2 din Statutul Funcționarilor Comunităților Europene, orice decizie care aduce atingere unui drept trebuie motivată și aceasta, în interpretarea Curții de Justiție, pentru a permite părții interesate să aprecieze dacă decizia este afectată de un viciu permițând contestarea legalității sale și să facă posibil un control jurisdicțional⁵. Această exigență este satisfăcută dacă împrejurările în care actul contestat a fost luat și comunicat părților interesate permit acestora să cunoască elementele esențiale care au determinat administrația să ia decizia⁶. În orice caz, întinderea obligației de a motiva decizia trebuie apreciată în mod concret, cu luarea în considerare a tuturor circumstanțelor privind respectiva decizie.

În fine, pentru ca o acțiune în fața T.F.P. să fie primită, reclamantul trebuie să justifice un *interes de a acționa*, născut și actual⁷, apreciat în momentul introducerii acțiunii și nu în momentul introducerii reclamației⁸.

Nu există interes de acționa atunci când nu-i mai rămâne Tribunalului nimic de judecat (reclamantul a obținut deja satisfacție sau actul a fost retras de către administrație), când atitudinea reclamantului face acțiunea de neprimit (culpa reclamantului în provocarea situației de care se plânge sau achiesarea la actul atacat) ori când funcționarul nu a suferit niciun prejudiciu.

5. Judecata

¹ CJCE 152/85, 15 ianuarie 1987, Rudolf Misset c/a. Consiliul Comunităților Europene, cul. 1987, p. 223.

² CJCE 276/85, 4 februarie 1987, Georges Cladakis c/a. Comisia Comunităților Europene, cul. 1987, p. 495.

³ CJCE 90/81, 18 martie 1982, Manfred Burg c/a. Curtea de Justiție a Comunităților Europene, cul. 1982, p. 983.

⁴ TPI T-27/90, 24 ianuarie 1991, Edward Patrick Latham c/a. Comisia Comunităților Europene, cul. 1991, p. II – 35.

⁵ CJCE 69/83, 21 iunie 1984, Charles Lux c/a. Curții de Conturi a Comunităților Europene, cul. 1984, p. 2447.

⁶ CJCE 176/82, 14 iulie 1983, Théo Nebe c/a. Comisia Comunităților Europene, cul. 1983, p. 2475.

⁷ CJCE 81/74 la 88/74, 29 octombrie 1975, Marengo e.a. c/a. Comisie, cul. 1975, p. 1247 ; 111/83, 30 mai 1984, Picciolo c/a. Parlament, cul. 1984, p. 2323 ; 126/87, 10 martie 1989, Del Plato c/a. Comisiei, cul. 1989, p. 643. TPI T20/89, 13 decembrie 1990, Moritz c/a. Comisie, cul. 1990, p. II - 769 ; T58/92, 16 decembrie 1993, Moat c/a. Comisie, cul. 1993, p. II - 1443.

⁸ TPI T49/91, 18 iunie 1992, Turner c/a. Comisie, cul. 1992, p. II - 1855 și ordonanța TPI T-147/04, 28 iunie 2005, Brian Ross c/a. Comisia Comunităților Europene, cul. 2005, p. FP - I - A - 171, II – 771.

Tribunalul Funcției Publice judecă în camere de trei judecători, dar în cazuri prevăzute de Regulamentul de procedură, el poate judeca și în plen, în camere de cinci judecători sau chiar în complet de judecător unic. Plenul și camere de cinci judecători sunt prezidate de președintele Tribunalului, în timp ce președinții camerelor de trei judecători sunt desemnați de către aceștia. Excepție face camera al cărui membru este însuși președintele Tribunalului, care este prezidată de acesta.

Tribunalul nu poate delibera în mod valabil decât în număr impar, fiind cerută pentru camerele de trei sau cinci judecători o majoritate de trei judecători. În cazul că unul dintre judecătorii camerei nu poate participa, se poate apela la un judecător din componența unei alte camere.

Un judecător nu poate fi recuzat sau, dimpotrivă, solicitat a face parte dintr-un complet pe motivul cetățeniei sale. Totuși, judecătorii și avocații generali ai T.F.P. sunt supuși dispozițiilor privind incompatibilitatea sau obligația de abținere de la judecată. Aceasta înseamnă, pe de o parte, că nu pot participa la soluționarea unei cauze în care au intervenit anterior ca agent, consilier sau avocat al uneia dintre părți sau au fost chemați să se pronunțe asupra cauzei ca membru al unui tribunal, al unei comisii de anchetă sau în orice altă calitate, și, pe de altă parte, că atunci când apreciază că nu pot participa la judecarea sau examinarea unei anumite cauze, trebuie să-l informeze pe președinte. De asemenea, dacă președintele apreciază că un judecător sau un avocat general, dintr-un motiv anume, nu trebuie să judece sau să pună concluzii într-un anumit dosar, îl va avertiza pe cel în cauză (art. 5 alin. 2 din anexă coroborat cu art. 18 alin. din statutul Curții de Justiție).

Dacă Tribunalul Funcției Publice este sesizat cu o cauză ridicând aceeași problemă de interpretare sau punând în discuție validitatea aceluiași act ca într-o cauză în curs în fața Tribunalului de Primă Instanță, după ce părțile au fost ascultate, poate suspenda procesul până la Pronunțarea T.P.I.¹.

Când Tribunalul Funcției Publice constată că o acțiune cu care este sesizat este de competența Curții de Justiție sau Tribunalului de Primă Instanță, va trimite cauza instanței competente².

Funcționarii și ceilalți agenți ai Comunităților Europene trebuie să fie reprezentați în fața T.F.P. de către un avocat, procedura având două faze: una scrisă și una orală.

Regimul lingvistic este identic cu cel în fața T.P.I. Faza scrisă include prezentarea acțiunii și a întâmpinării. Când un al doilea schimb de memorii are loc, T.F.P. poate, cu acordul părților, să hotărească soluționarea fără procedură orală.

Tribunalul Funcției Publice s-a preocupat să răspundă, încă de la primele sale decizii, invitației Consiliului de a facilita soluționarea amiabilă a litigiilor în orice stadiu al procesului (considerentul al 7-lea din decizia 2004/752/CE, reluat la art. 7 paragraf 4 din anexa I la Statutul Curții de Justiție). Astfel, în mai multe cauze, judecătorii raportori au supus atenției părților propuneri de soluționare amiabilă.

Regulamentul de procedură al Tribunalului Funcției Publice al uniunii Europene, adoptat pe 25 iulie 2007³, îi dă dreptul de a examina, în orice fază a procesului, posibilitățile unei soluționări amiabile al întregului litigiu sau al unei părți a acestuia, de a propune una sau mai multe soluții și de a lua măsurile potrivite în vederea ușurării unei asemenea soluționări. În acest scop, Tribunalul poate cere părților sau terților informații sau documente, să invite la întâlniri reprezentanții părților, părțile chiar și orice funcționar sau agent al instituției abilitat să negocieze un eventual acord. judecătorul raportor, asistat de grefier, poate fi însărcinat să caute o soluționare amiabilă a litigiului sau să pună în practică măsurile pe care le-a decis în acest scop.

Când este găsită o soluționare amiabilă care pune capăt litigiului, termenii acestui acord pot fi menționați într-un proces verbal, care constituie act autentic, semnat de președinte sau de

¹ TFP F-109/05, 25 aprilie 2006, Marcuccio c/a. Comisie, nepublicată.

² TFP F-53/06, 9 octombrie 2006, Gualtieri c/a. Comisie, nepublicată.

³ Publicat în JOUE L 225 din 29 august 2007, pp. 1-29.

judecătorul raportor și de grefier. Cauza va fi radiată din registru printr-o ordonanță motivată, președintele putând cuprinde, la cererea părților, termenii acordului în ordonanță. Reclamantul și pârâtul au de asemenea posibilitatea de a ajunge la un acord în afara Tribunalului, informând Tribunalul despre acest fapt. În ceea ce privește cheltuielile de judecată, președintele va decide potrivit acordului sau, în lipsa unor precizări, în mod liber.

Pentru a încuraja părțile să recurgă fără rețineră la un acord amiabil, Regulamentul de procedură al T.F.P. prevede că acestea nu pot utiliza în cadrul procesului avizul exprimat, sugestiile formulate, propunerile prezentate, concesiile făcute sau documentele încheiate în vederea unei soluționări amiabile (art. 70).

În sprijinul acțiunii pot fi invocate acte scrise, declarații de martor sau de expert, precum și orice informație pe care Tribunalul o consideră necesară în proces. Audierea unui martor sau expert poate fi încuviințată, printr-o ordonanță a Tribunalului, a fi făcută de autoritatea judiciară de la domiciliul acestuia, care va trimite Tribunalului actele rezultate din executarea comisiei rogatorii. Martorii și experții sunt audiați sub jurământ și Tribunalul poate aplica sancțiuni pecuniare martorilor recalitranti.

Ședința este publică, cu excepția cazului în care, pentru motive grave, Tribunalul hotărăște altfel, un proces verbal semnat de președinte și de grefier fiind întocmit la fiecare ședință. Deliberarea este secretă și ea se finalizează cu o hotărâre motivată, citită în ședință publică, în care este menționat numele judecătorilor care au deliberat și care este semnată de președinte și de grefier.

Președintele Tribunalului poate hotărî printr-o ordonanță, potrivit unei proceduri sumare, cu privire la cererile de suspendare a executării sau aplicarea unor măsuri provizorii. Această ordonanță nu are decât un caracter provizoriu și ea nu prejudică fondul cauzei.

Deciziile T.F.P. pot face obiectul unui recurs în fața T.P.I., formulat într-un termen de două luni de la comunicarea deciziei atacate. De asemenea, recursul poate fi introdus împotriva deciziilor care soluționează în parte litigiul pe fond sau care soluționează o excepție de necompetență sau de neprimire. Recurent poate fi orice parte căreia i-au fost respinse pretențiile, în tot sau în parte.

Recursul are o dublă limită: nu poate fi formulat doar cu privire la stabilirea și cuantumul cheltuielilor și este limitat la problemele de drept, atât în ceea ce privește necompetența Tribunalului, neregulile de procedură dinaintea acestuia care aduc atingere intereselor părții în cauză, încălcarea dreptului comunitar de către T.F.P.

BIBLIOGRAFIE

- Hans-Wolfgang ARNDT, *Europarecht*, Heidelberg, C.F. Müller, 2006, 330 p.
- Claude BLUMANN, Louis DUBOUIS, *Droit institutionnel de l'Union européenne*, Paris, Litec, 2004, 494 p.
- Constanta CALINOIU, Verginia VEDINAS, *Teoria functiei publice comunitare*, Bucuresti, Lumina LEX, 1999, 448 p.
- Jean-Louis CLERGERIE, Véronique FAURE-TRONCHE, *Le système de l'Union européenne*, Paris, Ellipses, 2004, 126 p.
- Gyula FABIAN, *Drept institutional comunitar*, Cluj, Sfera juridica, 2006, 379 p.
- Gilbert GORNIG, Ioana Eleonora RUSU, *Dreptul Uniunii Europene*, Bucuresti, C.H. Beck, 2006, 196 p.
- Trevor C. HARTLEY, *European Union Law in a Global Context*, Cambridge, University Press, 2004, 434 p.
- Waldemar HUMMER, Christoph VEDDER, *Europarecht in Fällen*, Baden-Baden, Nomos, 2005, 4e éd., 791 p.
- Ute MAGER, Danielle HERRMANN, *Höchstrichterliche Rechtsprechung zum Europarecht*, München, C.H. Beck, 2004, 309 p.
- Philippe MANIN, *L'Union européenne. Institutions – Ordre juridique – Contentieux*, Paris, A. Pedone, 2005, 8e éd., 575 p.
- Octavian MANOLACHE, *Drept comunitar. Justitia comunitara*, Bucuresti, ALL Beck, 1999, 2e éd., 188 p.
- Octavian MANOLACHE, *Tratat de drept comunitar*, Bucuresti, C.H. Beck, 2006, 5e éd., 945 p.
- Roxana MUNTEANU, *Drept european. Evolutie – Institutii – Ordine juridica*, Bucuresti, Oscar Print, 1996, 447 p.
- Jean-Luc SAURON, *Droit et pratique du contentieux communautaire*, Paris, La documentation française, 2004, 187 p.
- Reiner SCHULZE, Arno ENGEL, Jackie JONES, *Casebook Europäisches Privatrecht*, Baden-Baden, Nomos, 2000, 425 p.
- Dana Apostol TOFAN, *Institutii administrative europene*, Bucuresti, C.H. Be